

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з наукової роботи
та інноваційної діяльності
Національного університету
біоресурсів і природокористування
України **Вадим КОНДРАТЮК****

2023 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації
доцента кафедри іноземної філології і перекладу
Національного університету біоресурсів і природокористування України,
кандидата філологічних наук, доцента **ЧАЙКИ Оксани Ігорівни**
на тему: «**Теорія і практика виховання полі-
та мультикультурності у майбутніх філологів**»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук
з наукової спеціальності 13.00.07 «Теорія і методика виховання»

Призначенні рішенням Вченої ради Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 1 від 11 серпня 2023 року) рецензенти, а саме:

– **СОПІВНИК Руслан Васильович**, завідувач кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук, доцент;

– **КУЧАЙ Олександр Володимирович**, професор кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук, доцент;

– **ОСАДЧЕНКО Інна Іванівна**, професор кафедри соціальної роботи та реабілітації, доктор педагогічних наук, професор,

розглянувши докторську дисертацію Чайки Оксани Ігорівни на тему: «Теорія і практика виховання полі- та мультикультурності у майбутніх філологів» (тему дисертації затверджено (протокол № 1 від 11 серпня 2023 року) та уточнено (протокол № 2 від 22 серпня 2023 року) рішенням Вченої ради Національного університету біоресурсів і природокористування України), наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару наукової ради гуманітрано-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 23 серпня 2023 року (протокол № 1), ухвалили:

1. Актуальність теми дослідження. В умовах інтеграції культур різних країн, мобільності населення, розширення сфери зайнятості, особистих і ділових контактів із зарубіжними партнерами знання декількох іноземних мов стає життєвою необхідністю, яка ставить перед педагогікою нові проблеми, пов'язані з формуванням полі- й мультикультурної і полілінгвальної особистості сучасного фахівця. Особистість майбутнього філолога є носієм та провідником ідеї полі- та мультикультурності, який не зможе ефективно здійснювати педагогічну діяльність у сучасних складних соціокультурних умовах без належної підготовки, тому одним із важливих завдань закладів вищої освіти є розширення полі- й мультикультурних складників змісту вищої освіти, підвищення вимог до оволодіння майбутніми фахівцями світовою культурною спадщиною та іноземними мовами, що забезпечує безпосередній доступ до культури і соціального досвіду інших народів, відкриває більші можливості для міжкультурної взаємодії. Попри значний інтерес науковців до досліджуваного феномену проблема виховання полі- та мультикультурності майбутніх філологів ще не набула цілісного наукового осмислення. Потребує дослідження методологія виховання полі- й мультикультурності як планетарного

явища, формування майбутнього філолога як полі- та мультикультурної мовної особистості, обґрунтування теоретичних засад виховання полі- й мультикультурності, вивчення її структурних компонентів, педагогічних умов, недостатньо розробленими залишаються педагогічні технології виховання полі- й мультикультурності майбутніх філологів у цілісному освітньому процесі сучасних ЗВО.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано відповідно до базових положень, висновків та рекомендацій, пов'язаних зі Стратегією національно-патріотичного виховання на 2020–2025 роки, Стратегією розвитку вищої освіти України на 2021–2031 роки, Конвенцією про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження. Наукові результати, теоретичні положення та висновки дисертації безпосередньо пов'язані з тематикою науково-дослідних робіт Національного університету біоресурсів і природокористування України, зокрема науково-дослідною роботою «Підготовка та реалізація перекладацьких проєктів у закладах вищої освіти» (номер державної реєстрації 0118U004694), у межах якої авторкою розроблено концепт виховання полі- та мультикультурності майбутніх філологів в освітньому процесі ЗВО.

3. Особистий внесок здобувачки в одержанні наукових результатів полягає в критичному переосмисленні та глибокому аналізі вітчизняних та іноземних наукових джерел; формулюванні мети та завдань дослідження; добиранні фундаментальних і прикладних методів проведення наукових досліджень та методів опрацювання статистичного і фактологічного матеріалу; написанні тексту дисертації; узагальненні та систематизації результатів власних досліджень; формулюванні висновків.

Здобувачкою особисто розкрито сутнісні характеристики об'єкта та предмета дослідження, проаналізовано основні тенденції розвитку полі- й мультикультурної освіти, розроблено технологію виховання полі- й мультикультурності у майбутніх філологів.

Більшість наведених у дисертації науково-теоретичних положень та практичних рекомендацій, висновків і пропозицій належать особисто здобувачці та є її науковим доробком і фактичним внеском у теорію та методологію виховання. Деякі результати одержано у співпраці з іншими науковцями, про що свідчать спільні наукові публікації та посилання в тексті дисертації.

4. Ступінь використання у дисертації матеріалів і висновків кандидатської дисертації здобувачки. У докторській дисертації доцента О. І. Чайки матеріали її кандидатської дисертації не використовувалися.

5. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації. Науково-теоретичні положення і практичні рекомендації та висновки дисертації є аналітично та науково обґрунтованими, достовірними, аргументованими та статистично обробленими з використанням програм Microsoft Excel.

6. Наукова новизна одержаних результатів дослідження. Вперше розроблено теоретико-методологічні засади процесу виховання полі- та мультикультурності у майбутніх філологів, що відповідають сучасним світовим тенденціям професійної підготовки та виховання в контексті міжкультурної взаємодії й охоплюють рівні: методологічний (концепцію, наукові підходи, закономірності, принципи); теоретичний (зміст і структурні компоненти), технологічний (функції, методи, педагогічні умови, етапи); методичний (діагностичний інструментарій та моніторинг), що забезпечують результативність вихованості майбутнього філолога як полі- й мультикультурної та полілінгвальної особистості.

На підставі системного, синергетичного, культурологічного, аксіологічного, рефлексивного та підходу до вибору освітнього середовища обґрунтовано, розроблено

та поетапно реалізовано технологію виховання полі- й мультикультурності майбутніх філологів, представлену як поетапне формування позитивної мотивації до полі- й мультикультурного становлення, розвитку полілінгвальної свідомості, естетичних почуттів та інтересу до вітчизняної та світової культури, освоєння лінгвокультурологічних знань та цінностей на основі толерантності та емоційної саморегуляції в процесі діалогу культур, що проявляється в здатності здійснювати міжкультурну комунікацію, використовувати технології полівиховання; рефлексію педагогічної діяльності з подальшим прагненням до професійного мовленнєвого та полі- й мультикультурного саморозвитку.

Уточнено в контексті досліджуваної проблеми зміст понять «полікультурність», «полікультурна мовна особистість»; «мультикультурність», «мультикультурна мовна особистість»; «полілінгвальна особистість»; критерії і показники полі- та мультикультурної вихованості майбутніх філологів.

Удосконалено діагностичний інструментарій, науково-методичний супровід і технологічне забезпечення процесу виховання полі- й мультикультурності у майбутніх філологів у практиці закладів вищої освіти.

Подальшого розвитку набули дослідження актуальних проблем полі- й мультикультурного виховання в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів сучасного світу, що стрімко змінюється; узагальнення досвіду полі- й мультикультурного виховання у студентів закладів вищої освіти.

7. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у розробленні методичного забезпечення процесу виховання полі- й мультикультурності майбутніх філологів: діяльністю педагогічної студії «Полі- й мультикультурне виховання здобувачів вищої освіти» з постійно діючим семінаром-тренінгом для викладачів і кураторів академічних груп «Виховання полі- й мультикультурної особистості майбутніх філологів: методологія, теорія і практика» та діяльністю «Тренінгового центру міжкультурних комунікацій» для студентів філологічних спеціальностей; упровадженням в освітній процес інтегрованого спецкурсу «Полі- й мультикультурність філологів»; реалізацією програми індивідуального полі- й мультикультурного розвитку здобувачів освіти «Самопроєктування особистості філолога»; авторського тренінгу «Коуч-технології у самовихованні полі- й мультикультурної мовної особистості філолога»; виховними заходами з полі- й мультикультурного виховання у позааудиторній роботі зі здобувачами освіти; методиками психолого-педагогічної діагностики полі- й мультикультурності за визначеними компонентами, критеріями і показниками.

8. Обізнаність здобувачки з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою. Здобувачкою у процесі написання дисертації опрацьовано близько 700 джерел літератури (третина з яких – іноземними мовами) інших вчених, а саме: Р. Антонюк, М. Байрам (M. Byram), Дж. Бакстер (J. Baxter), Дж. Бейкер (G. Baker), Дж. Бенкс (J. Banks), Дж. Брунер (J. Bruner), Л. Голік, Л. Гончаренко, К. Грант (C. Grant), Й. Граф (J. Graf), Я. Гулецька, Дж. Даблдей (J. Doubleday), К. Дворникова, Н. Жорняк, Н. Захарчук, А. Катлер (A. Cutler), Дж. Клері-Лемон (J. Clary-Lemon), О. Ковальчук, В. Кочетков, В. Кузьменко, І. Кушнір, Дж. Кьостер (J. Koester), Дж. Лей (J. Lei), М. Люстіг (M. Lustig), А. Л'юїс (A. Lewis), Н. Соколова, С. Стемплескі (S. Stempleski) та багатьох інших. За обраною тематикою О. І. Чайка має достатню обізнаність з результатами наукових досліджень українських та іноземних вчених.

9. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях. Основні положення дисертації здобувачки опубліковано у 60 наукових працях, з яких монографія, 3 розділи у колективних монографіях, 22 статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 12 статей у періодичних наукових виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України та/або

у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 16 статей у наукових виданнях інших держав, 6 тез наукових доповідей.

Монографія

1. Чайка О. І. Полі- та мультикультурність викладача іноземних мов: теорія і практика: монографія. Харків, 2023. 480 с.

Розділи в колективних монографіях

2. **Chaika O.**, Sharmanova N. Ethnosymbolism of zoonyms in poly-cultural and poly-lingual contexts. In: *Ekologia w dyskursie. Wokół animal studies* (ed. by Daniel Kalinowski i Sebastian Szmyjda). Słupsk, 2022. S. 17–38.

3. **Chaika O.**, Sharmanova N. Innovative efficiency models in foreign language communication: lifelong learning and multiculturalism. *Lifelong learning: models and methods of implementation*. Kharkiv, 2023. P. 59–88.

4. Chaika O. International Cultural Ecology: Multicultural and Multilinguistic Risks (based on the surveys and materials from the Russia-Ukraine war). In: *Ekologia w dyskursie. Krajobraz naturalny i kulturowy*, Słupsk, 2023. S. 31–64.

Статті у наукових виданнях,

включених до Переліку наукових фахових видань України

5. Chaika O. I. Communicative strategies in cross-cultural business environment. *International Journal of Philology*. 2020. Vol. 11 (1). С. 114–121.

6. Chaika O. I. Communication strategies in instruction / acquisition of languages for specific purposes. *International Journal of Philology*. 2020. Vol. 11 (2). С. 110–116.

7. Чайка О. Формування полікультурності та полілінгвальності майбутніх викладачів іноземних і фахових мов. *Міжнародний філологічний часопис*. Вип. 12. № 3. С. 133–139.

8. Chaika O. Systemic approach underlying methodology to educate and cultivate polyculturality with (of) future LSP teachers in foreign language instruction. *Молодь і ринок*. 2021. Vol. 5 (191). P. 37–41.

9. Chaika O. Cultivating polyculturalism in higher education: reflective approach. *International Journal of Philology*. 2021. Vol. 12 (4). P. 145–148.

10. **Chaika O.**, Pace M. Environmental approach in higher education for polyculturalism in foreign language instruction. *Молодь і ринок*. 2021. № 9 (195). С. 52–55.

11. Chaika O. Polyculturalism and polylingualism in educational environment: Educational and upbringing perspectives for foreign language instruction. *Молодь і ринок*. 2021. Vol. 10 (196). С. 92–98.

12. Chaika O. Проектування процесу виховання полікультурності майбутніх викладачів іноземних мов. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2021. № 3 (102). С. 358–371.

13. Chaika O. Developing Technology of Dialogic Interaction: Meeting the Requirements for Polyculturalism in Modern Education. *Humanitarian Studios: Pedagogics, Psychology, Philosophy*. 2022. Vol. 13 (1). P. 62–69.

14. Chaika O. Workshops and trainings for dialogic interaction: polyculturally centric approach in modern education. *Humanitarian Studios: Pedagogics, Psychology, Philosophy*. 2022. Vol. 13 (2). P. 63–71.

15. Chaika O. Technology of Dialogic Interaction as a Means of Fostering Polyculturalism with Future Foreign Language Teachers. *Humanitarian Studios: Pedagogics, Psychology, Philosophy*. 2022. Vol. 13 (3). P. 103–111.

16. **Chaika O.**, Krimpas P. G. Dialogic interaction: inclusivity of poly- / multiculturally oriented facets in foreign language instruction and acquisition. *Molod i Rynok*. 2022. Vol. 1 (199). P. 81–88.

17. Chaika O. Poly- / multicultural education in foreign language teaching. *International Journal of Philology*. 2022. Vol. 13 (2). P. 99–108.
18. Krimpas P. G., **Chaika O.** Some Desiderata in Teaching Scientific and Legal LSP in Modern Greek: The Case of Loanwords. *International Journal of Philology*. 2022. Vol. 13 (3). P. 102–111.
19. Chaika O. Implementing Technology of Poly- / Multicultural Education for Future Foreign Language Teachers: Integrated Approach. *International Journal of Philology*. 2022. Vol. 13 (4). P. 102–109.
20. Chaika O. Pedagogical shift in contemporary foreign language teaching: based on multi-cultural / lingual data sets. *International Journal of Philology*. 2023. Vol. 14 (1). P. 112–121.
21. Chaika O. Benefits of Multiculturalism for Foreign Language Teaching. *Molod i Rynok* 2023. Vol. 3 (211). P. 82–89.
22. Chaika O. Cultural Sensitivity and Diversity Training for Foreign Language Teachers. *Contemporary Studies in Foreign Philology*. 2023. Vol. 2 (24). P. 396–410.
23. Chaika O. Key Advantages of Multiculturalism for Foreign Language Teaching and Learning. *Humanitarian Studios: Pedagogics, Psychology, Philosophy*. 2023. Vol. 14 (1). P. 119–128.
24. Chaika O. The role of artificial intelligence in higher education. *Molod i Rynok*. 2023. Vol. 6–7 (214–215). P. 69–74.
25. Chaika O. Multiculturalism in the Educational System of the Grand Duchy of Luxembourg: Key Benefits. *International Journal of Philology*. 2023. Vol. 14 (3). P. 101–108.
26. Chaika O. Translanguaging in Multilingual Classrooms: A Case Study Analysis. *Philological Review*. 2023. Vol. 1 (21). P. 127–135.

**Статті у періодичних наукових виданнях,
включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України
та/або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних
Web of Science Core Collection та/або Scopus**

27. Kravchenko N., **Chaika O.**, Blidchenko-Naiko V., Davydova T. Polysemantic allusion in a polycultural dimension: definition, structure and semantics (based on Pratchett's Discworld). *Journal of Language and Linguistic Studies*. 2021. Vol. 17 (4). P. 1907–1919.
28. **Chaika O.**, Savytska I., Sharmanova N. Revisiting Term Studies in Modern Poly-Cultural and Poly-Lingual Contexts: Methodological Approach. *WISDOM*. 2021. Vol. 19 (3). P. 17–29.
29. **Chaika O.**, Savytska I., Sharmanova N., Zakrenytska L. Poly- and/or multiculturalism of future teachers in foreign language instruction: methodological facet. *WISDOM*. 2021. Vol. 4 (20). P. 126–138.
30. **Chaika O.**, Chahrak N., Zhumbei M., Apelt H., Kopchak L., Litvinova A. Pedagogical framework for poly multicultural education of foreign language students seeking a degree in teaching. *International Journal of Health Sciences*. 2021. Vol. 5 (3). P. 605–616.
31. **Chaika O.**, Lytvyniuk O., Trofymenko A., Zaluzhna O., Shepel Y. Fundamentals of poly- / multicultural education for a modern foreign language instructor in the system of their professional and personal growth. *Journal of Interdisciplinary Research*. 2021. Special Issue 11/02-XXIV. P. 150–155.
32. Kravchenko N., **Chaika O.**, Kryknitska I., Letunovska I., Yudenko O. Commissive Modality of International Legal Discourse: An Implicit Mitigation of the Bindingness. *Theory and Practice in Language Studies*. 2022. Vol. 12 (6). P. 1039–1047.
33. **Chaika O.**, Polishchuk O., Honcharuk L., Hutyriak O., Kolodina L. Poly- / Multicultural Education of Future Foreign Language Teachers in a Crosscultural Multilingual Environment. *Journal of Interdisciplinary Research*. 2022. Vol. 12 (1). P. 122–128.

34. **Chaika O.**, Absaliamova Y., Marchuk V., Dovhaniuk E., Kolesnykov A. Poly- and multiculturalism underpinning personality formation of future foreign language teachers. *Amazonia Investiga*. 2022. Vol. 11 (52). P. 221–231.

35. **Chaika O.**, Sharmanova N., Maliuga N., Savytska I. Multiculturalism in modern mass media: analysis of stereotypes. *Amazonia Investiga*. 2022. Vol. 11 (60). P. 10–22.

36. **Chaika O.**, Vakulyk I., Hutyriak O. Multiculturalism in education: teaching foreign languages and translation. *Journal of Interdisciplinary Research*. 2023. Vol. 13 (1). P. 10–16.

37. **Chaika O.**, Domina V., Olishevych V. Cambiando los paradigmas en educación: la enseñanza de lenguas extranjeras a través de la comunicación. *Educación Y Humanismo*. 2023. Vol. 25 (45).

38. **Chaika O.**, Domina V., Nikolaienko S., Fedosii O. Zero Tolerance to Plagiarism in Multicultural Teamwork: Challenges for English-Speaking non-EU and EU Academics. *World Journal of English Language*. 2023. Vol. 13 (4). P. 14–22.

Статті у наукових виданнях інших держав

39. Chaika O. Impact of COVID-19 on Educational Process in University: Case Study, *Social Studies. Theory and Practice*. 2021. Vol. 10 (1). P. 55–64.

40. Sharmanova N., **Chaika O.**, Berezovska-Savchuk N., Denysiuk V. Slavic Paremiology as a Linguistic Science: Traditional and Contemporary Trends. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*. 2021. Vol. 557. P. 8–19.

41. Chaika O. Can leadership-coaching mind-set substitute that of crisis management in higher education? *Journal for Researching Education Practice and Theory*. 2021. Vol. 4 (2). P. 14–50.

42. **Chaika O.**, Sharmanova N. Paremic cliches as a spiritual layer of multicultural communication: cultivating respective values for educators. *International Journal of Social Science and Human Research*. 2021. Vol. 4 (4). P. 812–823.

43. **Chaika O.**, Sharmanova N. Advertising pragmatics of contemporary media for polylingualism and polyculturalism. *International Journal of Social Science and Human Research*. 2021. Vol. 04 (05). P. 1215–1221.

44. **Chaika O.**, Sharmanova N., Zakrenytska L. Communication driven polyculturality of modern TV journalism: polylingual focus for future LSP teachers. *International Journal of Social Science and Human Research*. 2021. Vol. 04 (06). P. 1520–1529.

45. **Chaika O.**, Vorotniak L. Poly-/multiculturalism in higher education: methodological level of the research concept. *International Journal of Social Science and Human Research*. 2021. Vol. 04 (07). P. 1962–1969.

46. **Chaika O.**, Sharmanova N., Zakrenytska L. Formation of Multiculturalism via Phraseology. *International Journal of Social Science and Human Research*. 2021. Vol. 04 (08). P. 2160–2168.

47. Chaika O. Pedagogical framework for polyculturalism in higher education: foreign language instruction. *International Journal of Social Science and Human Research*. 2021. Vol. 04 (10). P. 2703–2708.

48. Chaika O. Adoption of Team Coaching Competencies for Innovative Translation and Foreign Language Instruction: Polylingual and Polycultural Dimensions in Higher Education. *International Journal of Social Science and Human Research*. 2021. Vol. 04 (11). P. 3420–3431.

49. Chaika O. Implementing a Program on Poly- / Multiculturalism for Future Teachers of Foreign Languages: Practice-Oriented Approach. *International Journal of Social Science and Human Research*. 2021. Vol. 04 (12). P. 3630–3639.

50. Onikienko I., Bratchenko L., Mintii I., **Chaika O.** Remote study for the humanities and social sciences: digitization and coaching. 3rd International Conference on History, Theory and Methodology of Learning (ICHTML 2022). *SHS Web of Conferences*, 2022. Vol. 142.

51. Chaika O. Dialogic Interaction in Foreign Language Instruction and Acquisition: Implementation Stages for Poly- / Multicultural Education. *International Journal of Social Science and Human Research*. 2022. Vol. 05 (02). P. 718–725.

52. Chaika O. Foreign Language Teaching: Content of Poly- And Multicultural Education. *International Journal of Social Science and Human Research*. 2022. Vol. 05 (08). P. 3614–3621.

53. Chaika O. Role of Reflective Practice in Foreign Language Teaching and Learning via Multicultural Education. *International Journal of Social Science and Human Research*. 2023. Vol. 6 (2). P. 1343–1350.

54. Chaika O. Multicultural Education in Foreign Language Teaching: Task-Based Approach. *International Journal of Social Science and Human Research*. 2023. Vol. 06 (03). P. 1476–1482.

Тези наукових доповідей

55. Chaika O. Modernising Higher Education Content and Structure with Coaching Competency. Сучасна освіта – доступність, якість, визнання: XII Міжнародна науково-методична конференція, м. Краматорськ, 16–18 листопада 2021 року: тези доповіді. Краматорськ, 2021. С. 15–18.

56. Chaika O. Term in terminologies: structure and proposed typology in multicultural and polylingual communication. *Proceedings of II International Interdisciplinary Conference «Language, Business and Law, Intercultural Communication: Challenges of Today»*. 2021.

57. Chaika O. Frequently used syntagms for monomials in translating coaching terminology: multicultural facet for educating university instructing staff. Фахові мови й новітні підходи до їх викладання: II Міжнародна конференція, м. Київ, 19–20 травня 2021 року: тези доповіді. Київ, 2021.

58. Chaika O. Leadership in Times of Crisis vs Crisis Management in Education. *Leading Education in Times of Crisis and Beyond*. Virtual International Conference. Faculty of Education, The British University in Dubai. 29 May 2021.

59. Chaika O. Financial, Banking and Legal Terminology in EU Cross-Culture. Ukraine, Bulgaria, EU: Economic and Social Development Trends: materials of V International Scientific and Practical Conference, Burgas, Bulgaria, 26 June – 04 July 2021. Burgas, 2021. P. 188.

60. Chaika O. Polycultural education via coaching. *Conference Proceedings: Scientific research in XXI century*, 6–8 March 2022. Ottawa, Canada, 2022. Vol. 101. P. 97–107.

10. Впровадження наукових досліджень у практику. Результати дисертації впроваджено в освітній процес Національного університету біоресурсів і природокористування України, Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, Луганського національного університету імені Т. Шевченка, ДВНЗ «Донбаський держаний педагогічний університет».

11. Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження доповідалися й обговорювалися на науково-практичних конференціях і методологічних семінарах різного рівня, а саме:

міжнародних: Interdisciplinary Międzynarodowy Seminarium Naukowy Kraje Europy wschodniej w obliczu pandemii Koronawirusa SARS-cov-2 (2021 р.); IV Міжнародній дистанційній науково-методичній конференції «Передові технології реалізації освітніх ініціатив» (2021 р.); II Міжнародній міждисциплінарній науково-практичній конференції «Мова, бізнес і право, міжкультурна комунікація: виклики сьогодення» (2021 р.); II Міжнародній конференції «Фахові мови й новітні підходи до їх викладання» (2021 р.); *Ekologia w dyskursie. Konferencja II: Wokół animal studies* (2021 р.); V Міжнародній науково-практичній конференції «Україна, Болгарія, ЄС: економічні та соціальні тенденції розвитку» (2021 р.); Virtual International Conference. Faculty of Education, The British University in Dubai (2021 р.); Міжнародній науково-практичній конференції до 150-річчя від дня народження

Агатангела Кримського «Україна між Сходом і Заходом: проблеми і перспективи міжкультурної комунікації» (2021 р.); Міжнародній науковій конференції «Сучасна освіта – доступність, якість, визнання» (2021 р.); Міжнародній науковій конференції «Мова, культура і суспільство» (2021 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Вища технічна освіта ХХІ століття: виклики, проблеми, перспективи (2022 р.); ХІ Міжнародній дистанційній науково-практичній конференції Scientific research in XXI century (2022 р.); ІІ Міжнародній міждисциплінарній науково-практичній конференції «Мова, бізнес і право, міжкультурна комунікація: виклики сьогодення» (2022 р.); ІІІ Міжнародній конференції «Фахові мови й новітні підходи до їх викладання» (2022 р.); Ekologia w dyskursie (2022 р.); ІV Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні методики навчання іноземних мов і перекладу» (2022 р.); Міжнародному науково-практичному вебінарі, присвяченому 125-річчю НУБіП України «Проблеми та інновації у викладанні іноземної мови у закладах вищої освіти» (2023 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України і світу» (2023 р.); VІ Міжнародній науково-практичній конференції «Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку» (2023 р.);

всеукраїнських: Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Проблеми філології: історія та сучасність» (2021 р.); ІV Всеукраїнській науково-практичній конференції «Соціокомунікативний простір України: історія та сьогодення» (2021 р.); Всеукраїнській онлайн конференції «Сучасна освіта: методологія, теорія, практика» (2021 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Динамічні процеси в лексиці та граматиці слов'янських мов» (2021 р.); ХІ Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми правотворення в сучасній Україні» (2021 р.); ХІV Всеукраїнській науково-практичній конференції, присвяченій 15-річчю утворення кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету «Інформаційні технології у професійній діяльності» (2021 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції, присвяченій пам'яті Бориса Ілліча Олійника «Ти в моєму серці, Україно!» (2022 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Динамічні процеси в лексиці та граматиці слов'янських мов» (2022 р.);

освітніх форумах і конференціях: ІІ Міжнародному освітньому форумі «Best Educational Practices: Ukraine, Europe, World» (2021 р.); науково-методичній інтернет-конференції «Викладання гуманітарних та українознавчих дисциплін засобами дистанційного навчання: теорія і практика закладів вищої освіти» (2022 р.); Voices from the War – Path to Peace: Ukrainian and international insights (2022 р.); How can positivity help me as a leader? Using the science of positive psychology to support behavioural change. The Positive Institute. Greater Sydney (2022 р.); наукових читаннях до Міжнародного дня слов'янської писемності (2023 р.); Міжнародному науково-практичному вебінарі, присвяченому 125-річчю НУБіП України «Everybody Talks: Strategies for Effective Discussion» (2023 р.).

12. Характеристика здобувачки, її шлях у науці, ступінь наукової зрілості.

Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують О. І. Чайку як кваліфікованого фахівця і цілеспрямованого та наполегливого дослідника. Здобувачка володіє методами та прийомами методології наукових досліджень з педагогіки, зокрема теорії та методики виховання, має всебічну ерудицію. Їй притаманне логічно-абстрактне мислення, вміння логічно визначати завдання та пропонувати нестандартні шляхи їх розв'язання, виділяти головні та другорядні аспекти.

Чайка О. І. є сформованим, кваліфікованим науковцем з високим теоретичним і практичним рівнем підготовки, глибокою ерудицією, що дозволяє віднести її до числа фахівців з наукової спеціальності 13.00.07 «Теорія і методика виховання».

Висновок. Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів для методики виховання, впровадження їх в освітню практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1197 від 17 листопада 2021 року, рекомендувати дисертацію ЧАЙКИ Оксани Ігорівни на тему: «Теорія і практика виховання полі- та мультикультурності у майбутніх філологів» до розгляду у спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук з наукової спеціальності 13.00.07 «Теорія і методика виховання».

Рецензенти:

**Завідувач кафедри педагогіки
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор педагогічних наук,
професор**

Руслан СОШВНИК

**Професор кафедри педагогіки
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор педагогічних наук,
доцент**

Олександр КУЧАЙ

**Професор кафедри соціальної роботи та реабілітації
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор педагогічних наук,
професор**

Інна ОСАДЧЕНКО